PLAN INDIVIDUALIZAT DE INTERVENȚIE PENTRU STIMULAREA DEZVOLTĂRII SOCIO-EMOȚIONALE, A COMUNICĂRII ȘI A PARTICIPĂRII LA ACTIVITĂȚI

Prof. Balbinát Rencsik Emőke
Grădinița cu P.P ”Albinuța”, Cluj Napoca
2026. august

1. Scopul și aplicabilitatea materialului

Materialul prezintă un exemplu de plan individualizat de intervenție destinat unui copil de vârstă preșcolară care manifestă dificultăți în domeniul comunicării, al interacțiunii sociale și al participării la activități. Planul are caracter educațional și urmărește adaptarea intervenției la nevoile individuale ale copilului. Activitățile propuse pot fi aplicate atât în mediul grădiniței, cât și acasă, prin colaborarea dintre cadrul didactic și familie.

2. Prezentarea cazului

M.P. este o fetiță în vârstă de 3 ani și 7 luni, care locuiește împreună cu părinții în localitatea Domnești, în apropierea Bucureștiului.

Contextul familial este influențat de starea de sănătate a mamei, care necesită supraveghere permanentă, tatăl având rolul principal în îngrijirea copilului. În acest context, copilul petrece zilnic mai multe ore utilizând telefonul sau tableta. Limitarea accesului la dispozitive este însoțită de reacții emoționale precum plânsul și frustrarea.

La grădiniță, copilul preferă jocul solitar, inițiază rar interacțiuni cu ceilalți copii și manifestă un contact vizual redus. Răspunsul la propriul nume nu este constant. În cadrul activităților, are mai degrabă un rol de observator și este dificil de implicat în sarcini. Schimbările rutinei zilnice pot provoca rezistență sau anxietate.

Dezvoltarea fizică este corespunzătoare vârstei.

3. Nevoile identificate

Dezvoltare socio-emoțională

- interacțiune redusă cu adulții și copiii;
- preferință pentru jocul solitar;
- contact vizual redus;
- dificultăți de adaptare la schimbări.

Comunicare și limbaj

- comunicare predominant nonverbală;
- utilizarea gesturilor și sunetelor pentru exprimare;
- răspuns inconsistent la propriul nume.

Capacități și atitudini de învățare

- implicare redusă în activități;
- interes limitat pentru situații noi;
- nevoie crescută de rutină și predictibilitate.

Dezvoltare cognitivă

- interes redus pentru activitățile de învățare;
- dificultăți de implicare în sarcini;
- joc imaginar redus în situațiile observate.

4. Obiectiv general

Dezvoltarea progresivă a capacității copilului de a comunica, de a interacționa cu ceilalți și de a participa la activități educaționale și ludice, prin utilizarea unor strategii adaptate particularităților sale.

5. Plan individualizat de intervenție

Domeniu	**Obiectiv**	**Intervenție / activitate**	**Indicator de progres**
Socio-emoțional	Creșterea interacțiunii cu adultul	Jocuri „dus-întors”, rostogolirea mingii, bule de săpun	Acceptă și inițiază interacțiunea
Socio-emoțional	Dezvoltarea imitației	Jocul „Imită-mă!” – gesturi, mișcări și expresii faciale	Imită gesturi simple
Socio-emoțional	Recunoașterea emoțiilor	Imagini/păpuși: „Cine este trist? Cine este fericit?”	Identifică emoții de bază
Comunicare	Stimularea comunicării funcționale	Model verbal simplu și situații de alegere	Solicită un obiect/activitate prin gest, sunet sau cuvânt

Comunicare	Dezvoltarea înțelegerii	Instrucțiuni simple: „Dă mingea!”, „Vino!”, „Ia mașina!”	Urmează instrucțiuni simple
Învățare	Creșterea participării	Sarcini scurte de 2–3 minute	Participă și finalizează sarcina
Cognitiv	Dezvoltarea atenției și percepției	Puzzle 2–4 piese, sortarea formelor și obiectelor	Realizează asocieri simple
Adaptare	Creșterea toleranței la schimbare	Introducerea graduală a unor modificări în rutină	Acceptă schimbări minore cu sprijin redus

Activitățile sunt adaptate nivelului de dezvoltare al copilului și pot fi repetate în contexte diferite. Jocul reprezintă principalul mijloc de intervenție, deoarece permite stimularea simultană a comunicării, atenției, interacțiunii și dezvoltării cognitive.

6. Strategii de intervenție

- utilizarea unor instrucțiuni scurte și clare;
- structurarea activităților și menținerea unei rutine previzibile;
- introducerea treptată a situațiilor noi;
- întărirea pozitivă a fiecărei încercări de participare;
- oferirea posibilității de a alege între două activități;
- adaptarea duratei sarcinilor la nivelul de toleranță al copilului;
- diminuarea treptată a sprijinului oferit de adult.

7. Monitorizarea progresului

Progresul va fi urmărit prin observare directă și sistematică, fișe de observație și un jurnal de dezvoltare. Se vor înregistra periodic comportamente precum:

- răspunsul la propriul nume;
- inițierea sau acceptarea interacțiunii;
- participarea la jocuri comune;
- utilizarea comunicării funcționale;
- respectarea unor instrucțiuni simple;
- participarea și finalizarea activităților;
- acceptarea unor schimbări minore ale rutinei.

Utilizarea mai multor metode de observare permite urmărirea evoluției copilului și adaptarea intervenției în funcție de progresul înregistrat.

8. Implicarea familiei

- 10–20 de minute zilnic de joc și interacțiune directă cu copilul;
- citirea unor povești scurte;
- cântece și poezii;
- activități practice realizate împreună;
- oferirea unor situații simple de alegere;
- consecvență în utilizarea strategiilor recomandate de cadrul didactic.

Se recomandă, de asemenea, reducerea treptată a timpului petrecut în fața ecranelor și înlocuirea acestuia cu activități interactive: joc, plimbări, activități senzoriale, construcții și activități cotidiene.

9. Colaborarea familie–grădiniță

Pentru eficiența intervenției este necesară comunicarea regulată dintre familie și cadrul didactic. Se recomandă consultări periodice, stabilirea unor obiective comune, transmiterea de feedback privind evoluția copilului și schimbul de informații privind comportamentul acestuia acasă și la grădiniță.

În cazul în care dificultățile persistă sau afectează semnificativ participarea copilului, se poate recomanda o evaluare realizată de specialiști. Observațiile educaționale prezentate în acest studiu de caz nu constituie un diagnostic.

10. Concluzii

Studiul de caz evidențiază necesitatea unei intervenții individualizate, adaptate particularităților și nevoilor copilului.

Planul propus urmărește dezvoltarea comunicării, a interacțiunii sociale, a participării la activități și a competențelor cognitive prin activități ludice, structurate și progresive.

Un rol important îl au monitorizarea sistematică a progresului și colaborarea dintre familie și grădiniță. Intervenția trebuie ajustată în funcție de răspunsul copilului și de evoluția observată.

Prin aplicarea consecventă a strategiilor și prin crearea unor oportunități constante de interacțiune și comunicare, copilul poate beneficia de un mediu educațional mai bine adaptat nevoilor sale.

Bibliografie

Binét, Á. (2006). Gyermeklélektan. Budapest: Medicina Könyvkiadó.

Bíró, A. (1994). Pszichológiától pedagógiáig. Budapest: Alex-typo.

Curriculum pentru educație timpurie. (2019).

Gósy, M. (2005). A beszédészlelés és a beszédmegértés fejlesztése iskolásoknak. Budapest: Nikol Kkt.

Meixner, I. (2015). A dyslexia prevenció, reedukáció módszere. Budapest: Meixner Műhely.

Nagy, J., Józsa, K., Vidákovich, T., & Fazekasné Fenyvesi, M. (2004). Az elemi alapkészségek fejlődése 4–8 éves életkorban. Szeged: Mozaik Kiadó.

Porkolábné Balogh, K. (1992). Kudarc nélkül az iskolában. Budapest: Alex-typo.

Sedlak, F., & Sindelar, B. (2005). De jó, már én is tudom. ELTE BGGYFK.